

***PROGRAMY WSPIERANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
W NIEMCZECH
KRÓTKI PRZEWODNIK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW***

Gospodarki w krajach Europy Środkowo-Wschodniej notują w ostatnich latach bardzo dynamiczny rozwój. Rozszerzenie Unii Europejskiej stworzyło polskim firmom dalsze możliwości rozwoju polsko-niemieckiej kooperacji, wymiany handlowej i działalności inwestycyjnej. Ułatwiony został dostęp polskich produktów do rynku niemieckiego, zwiększyła się w znaczący sposób obecność polskich firm na tutejszym rynku, ułatwieniu uległa możliwość świadczenia usług.

Niemcy są dla polskich firm rynkiem bardzo trudnym ale otwierającym jednocześnie szerokie perspektywy sukcesu. Istotną zatem kwestią w pierwszych kontaktach polskich przedsiębiorców z niemieckim partnerem jest znajomość reguł i specyfiki tutejszego rynku.

Stolica Niemiec – Berlin stał się dla wielu polskich przedsiębiorców bardzo interesującym miejscem jako cel ich ekspansji na zachód. Berlin posiada dla polskich przedsiębiorców jeden bardzo istotny z logistycznego punktu widzenia atut – bliskość granicy polskiej.

Poniższe opracowanie ma na celu zapoznanie z przykładowymi możliwościami uzyskania wsparcia finansowego przez polskich przedsiębiorców na terenie Niemiec. W niniejszym opracowaniu zawarto również niektóre przykłady finansowego wspierania przedsiębiorstw oferowane przez miasto Berlin.

Wszystkie niemieckie instytucje finansowe i banki mają w swoim zakresie działalności oprócz zasadniczego zadania jakim jest prowadzenie operacji finansowych również wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw.

Do czołowych banków zajmujących się przede wszystkim wspieraniem działalności gospodarczej małych i średnich przedsiębiorstw należą m.in. KfW Mittelstandsbank oraz IBB Investitionsbank Berlin.

Małe i średnie przedsiębiorstwa są podstawą gospodarki europejskiej.

Prawie 99 procent firm działających w Unii Europejskiej zalicza się do tej kategorii czyli zatrudniających do 250 pracowników. Stanowią one główne źródło miejsc pracy dla 2/3 ogółu zatrudnionych w UE i wytwarzają blisko 60 % produktu krajowego brutto (PKB) całej Unii. Małe i średnie przedsiębiorstwa należy postrzegać jako główną siłę napędową innowacji, zatrudnienia oraz społecznej i lokalnej integracji w Europie w sposób decydujący wpływającą na rozwój ekonomiczny krajów UE. Zapewniając bazę dla pomysłów związanych z działalnością gospodarczą, wykazując przy tym dużą elastyczność w dostosowywaniu się do stale zmieniających się warunków rynkowych decydują o konkurencyjności unijnej gospodarki na rynku międzynarodowym.

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) dzielą się według przyjętej w Unii Europejskiej klasyfikacji na trzy grupy:

- przedsiębiorstwa średnie, zatrudniające mniej niż 250 pracowników i osiągające roczny obrót mniejszy od 40 milionów euro ;
- przedsiębiorstwa małe, zatrudniające mniej niż 50 pracowników i nie przekraczające 7 milionów euro rocznego obrotu;
- mikro przedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające do 10 pracowników z rocznym obrotem nie większym niż 2 miliony euro.

Dla rozwoju i urzeczywistnienia swoich aspiracji przedsiębiorcy potrzebują środków finansowych. Zestaw oferowanych instrumentów wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa jest bardzo szeroki, niniejsze opracowanie prezentuje wybrane przykłady powszechniejszych programów wsparcia .

Ogólne zasady wspierania finansowego gospodarki niemieckiej

Wszyscy inwestorzy w RFN, w tym zagraniczni, mogą korzystać z bardzo szerokiego zestawu programów wspierania gospodarczego na takich samych zasadach, jak przedsiębiorcy niemieccy.

Zestaw ten zawiera kilkaset programów oferowanych przez UE, federację, kraje związkowe i jest on skierowany głównie do małych i średnich przedsiębiorstw.

Większość środków oferowanych z budżetu federalnego dotyczy całego obszaru Republiki Federalnej Niemiec. Część programów ma korzystniejsze warunki we wschodniej części Niemiec aniżeli w zachodniej celem wsparcia gospodarki rynkowej w nowych krajach związkowych. Szczególny charakter nadano nowym inwestycjom, dla których stosuje się zróżnicowane dodatki do inwestycji, szczególne formy odpisów amortyzacyjnych, wsparcie regionalne czy też specjalne linie kredytowe.

Federalne środki pomocowe przeznaczone są generalnie na zakładanie nowych firm oraz wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw. W ostatnim czasie na znaczeniu zyskuje wspieranie innowacyjnych produktów i procesów produkcyjnych oraz w ramach polityki energetycznej oszczędność energii oraz ograniczenie emisji dwutlenku węgla.

Pomoc publiczna dla MSP realizowana jest głównie w poniższych formach:

- wspieranie zakładania nowych przedsiębiorstw,
- wspieranie inwestycji,
- wspieranie ochrony i poprawy środowiska naturalnego,
- udzielanie poręczeń kredytowych,
- wspieranie działań wystawienniczych i eksportowych,
- wspieranie szkoleń i kształcenia zawodowego,
- wspieranie rozwoju zatrudnienia, wspieranie badań i rozwoju.

Wysokość wsparcia inwestycyjnego na terenie Niemiec leży zasadniczo w gestii poszczególnych landów. W każdym z krajów związkowych powołano regionalną agencję wsparcia inwestycji, obsługującą zarówno inwestorów zagranicznych jak i przedsiębiorców krajowych. Agencje te posiadają także swoje oddziały poza granicami Niemiec. Zadaniem ich jest ściąganie inwestorów do poszczególnych krajów związkowych oraz wspieranie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami niemieckimi i zagranicznymi.

Przedsiębiorca zagraniczny planujący założenie swojego przedsiębiorstwa na terenie któregoś z 16 krajów związkowych otrzymuje za pośrednictwem takiej agencji ofertę inwestycyjną zawierającą m.in. propozycje zakupu gruntu pod określoną inwestycję w wybranym przez siebie regionie.

Programy wspierania inwestycji zagranicznych finansowane są na terenie Niemiec ze środków federalnych i unijnych przeznaczonych na rozwój regionalny. Każda gmina w zależności od zasobności ma możliwość przyznania zagranicznym przedsiębiorcom subwencji i dotacji.

KfW - program wspierania małych i średnich przedsiębiorstw realizowany przez Bank Odbudowy – Kreditanstalt für Wiederaufbau
ERP(European Recovery Program)- fundusze na start

Program oferuje długoterminowe pożyczki z korzystnym stałym oprocentowaniem na wszystkie rodzaje inwestycji o charakterze gospodarczym.

Wsparcie mogą uzyskać zarówno firmy produkcyjne jak i rzemieślnicze, handlowe czy też świadczące usługi oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą w charakterze wolnych zawodów również medycznych.

Ze środków programu może zostać pokryte maksymalnie 75% kosztów inwestycji. Wielkość wsparcia uzależniona jest od wielkości obrotów przedsiębiorstwa. W wielu przypadkach łączy się wsparcie oferowane przez **KfW** czyli **Program wspierania stanu średniego** oraz **ERP – Regionalny program pomocy**.

Z reguły maksymalna kwota kredytu wynosi 5 mln euro. Przy uzyskiwaniu pożyczki wymagane są zwyczajowe zabezpieczenia bankowe. W przypadku kredytów o wartości do 2 mln euro udzielanych na inwestycje realizowane w nowych krajach związkowych oraz Berlinie Wschodnim bank finansujący daną inwestycję może zwolnić inwestora z konieczności zabezpieczenia lub poręczenia do 50% wartości kredytu.

Program jest realizowany i obsługiwany przez Bank Odbudowy (Kreditanstalt für Wiederaufbau – (KfW).

Dla młodych przedsiębiorstw, które bazują na nowoczesnej technologii stworzono program na dofinansowanie w postaci kapitału udziałowego.

KfW dysponuje specjalnymi funduszami „na start”, z których zarówno nowozakładane przedsiębiorstwa, jak i już istniejące mogą otrzymać do 3 mln euro.

Rzeczywistość przedsiębiorstw nastawionych na zastosowanie nowoczesnej technologii sprowadza się często do bardzo dobrych pomysłów przy całkowitym braku funduszy na ich zrealizowanie. Do tej pory dawcy VC (venture capital) ostrożnie angażowali się w inwestycje w przedsiębiorstwa zakładane przez młodych pomysłodawców. Przyczyną tego stanu było rozczarowanie słabymi wynikami spółek internetowych. KfW ma w swojej ofercie ERP- fundusze na start, aby zapobiec sytuacji, w której tego typu przedsięwzięcia miałyby nie zostać zrealizowane ze względu na brak środków finansowych.

Zasada jest jednak taka, iż KfW wchodzi do młodego przedsiębiorstwa technologicznego w formie udziału, nie angażuje się jednak w zarządzanie przedsiębiorstwem. KfW jest udziałowcem obok głównego inwestora, przy czym obydwaj inwestorzy finansują przedsięwzięcie w równej wysokości. Główny inwestor pełni funkcję doradczą we wszystkich sprawach związanych z prowadzeniem i finansowaniem przedsięwzięcia.

Warunkiem zaangażowania KfW jest złożenie wniosku nie później niż w 5 lat od rozpoczęcia działalności gospodarczej. Wyjątki: jeżeli wyżej opisana forma pomocy jest kontynuacją innego programu (BTU), fazą programu BTU albo przedsiębiorstwo jest wspierane w ramach programu Futour.

Fundusze na start pełnią funkcję lewarową, tzn. mają zachęcić prywatnych inwestorów do zainwestowania kolejnych środków w przedsiębiorstwo. Uczestnicy rynku bowiem najlepiej potrafią wycenić ryzyko przedsięwzięcia i wybrać spółki, które dobrze roszą na przyszłość.

Przedsiębiorstwo może liczyć na **dofinansowanie** do 1,5 mln euro ze strony KfW **na rozwijanie nowych produktów, procesów i usług**. Jeżeli finansowanie podzielone jest na etapy, przedsiębiorstwo może dostać nie więcej jak 3 mln euro.

Główny inwestor nie może wymagać gwarancji ani od przedsiębiorstwa, ani od współników lub członków ich rodzin.

W roli głównego inwestora mogą wystąpić zarówno osoby prawne, jak i fizyczne, w szczególności spółki biorące udział w przedsięwzięciu, jeżeli tylko uzyskają akredytację KfW.

We wczesnej fazie programu ERP- fundusze na start KfW stawia do dyspozycji nowo założonego przedsiębiorstwa środki w formie przypominającej kapitał własny, z których można sfinansować stworzenie planu działalności i struktury przedsiębiorstwa oraz na rozpoczęcie procesu rozwijania produktów i procesów.

Wnioski o dofinansowanie mogą składać małe przedsiębiorstwa high-tech na krótko przed założeniem działalności gospodarczej lub przedsiębiorstwa już istniejące, nie starsze jednak niż 6 miesięcy.

We wczesnej fazie finansowania udział prywatnego inwestora nie jest konieczny. Przedsiębiorstwa muszą jednak skorzystać ze wsparcia akredytowanego przez KfW mentora, który będzie doradzał jako specjalista w branży i zarządzaniu.

Maksymalne zaangażowanie KfW w tej fazie to 150 000 euro.

Dalsze możliwości finansowania:

- **dopłaty** (zadanie wspólnotowe: poprawa regionalnej struktury gospodarki);
- specyficzne **programy pomocowe** poszczególnych **landów**,
- **pomoc z UE**.

Kredyty na zakładanie przedsiębiorstw

Od 1 kwietnia 2005 kredyty na zakładanie działalności gospodarczej oprocentowane są wg stawki w zależności od ryzyka przedsięwzięcia.

Założyciele płacą oprocentowanie odpowiadające ich wiarygodności (Bonität), związanym z nią ryzykiem niepowodzenia przedsięwzięcia i odpowiednio do przedstawionych zabezpieczeń.

Kredytobiorcom przyznawany jest rating w ramach jednej z 7 klas i na tej podstawie ustalane są warunki udzielenia kredytu, w tym oprocentowanie.

Zdarzało się, że banki obsługujące przedsiębiorstwa oferowały korzystniejsze oprocentowanie niż to zaproponowane przez KfW w ramach programu pomocowego (warto to sprawdzić i porównać).

W tym miejscu należy dodać, że oprocentowanie uzależnione od ryzyka przedsięwzięcia nie obowiązuje w przypadku wszystkich kredytów na zakładanie działalności gospodarczej. **Kredyty w ramach KfW- fundusze na start i mikro pożyczki są ciągle oprocentowane wg stałej stopy procentowej, odpowiednio 8,51 i 9,25%, co więcej KfW poręcza 80% udzielonej sumy kredytu** (Bund poprzez KfW, przejmuje na siebie 80% ryzyka niepowodzenia przedsięwzięcia). Poza tym większość kredytów w ramach funduszy pomocowych jest udzielana bez konieczności dostarczenia przez kredytobiorcę dużych zabezpieczeń (**harten Sicherhieten**).

Kapitał przedsiębiorstwa- program Premium bez zabezpieczeń

Warunkiem uzyskania pożyczki w ramach tego programu jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji i dobrego pomysłu na przedsiębiorstwo. Program jest skonstruowany w taki sposób, że zaciągnięcie kredytu opłaca się zarówno prowadzącym już istniejące przedsiębiorstwa, założycielom nowych przedsiębiorstw, a także tym, którzy chcą nabyć udział w przedsiębiorstwie i wykonującym wolne zawody.

Warunkiem uzyskania pomocy jest udział kapitału własnego na poziomie 15% w finansowaniu projektów o wartości 50 000 euro. Do inwestycji zalicza się wyłącznie środki trwałe: budynki, koszty budowy, wyposażenie biura, maszyny, samochody osobowe, wyposażenie sklepu.

Oprócz tego można wykorzystać kapitał na zdobycie rynku i koszty z tym związane. Wniosek kredytowy należy złożyć przed rozpoczęciem przedsięwzięcia i zawarciem umów.

Warunki:

- maksymalna kwota: 500 000 euro na jednego wnioskodawcę;
- oprocentowanie:
 - 1 rok - 0%
 - 2 rok - 3%
 - 3 rok - 4%
 - 4 rok - 5%
 - 5 – 10 rok - obecnie ok. 6%

- wynagrodzenie za gwarancję 1% p.a.;
- wypłacana kwota 96% sumy kredytu;
- okres kredytowania: 15 lat;
- spłata rozpoczyna się po ośmiu latach od zaciągnięcia kredytu;
(możliwa jest spłata po 10 latach bez ponoszenia dodatkowych kosztów).

KfW- kapitał na start

Kredyt dla osób zakładających nowe przedsiębiorstwa, które mają stosunkowo małe zapotrzebowanie na finansowanie, tj. poniżej 50 000 euro.

Pożyczkę o korzystnym oprocentowaniu można zaciągnąć zarówno na inwestycje, jak i bieżące wydatki na środki obrotowe (np. wynagrodzenia, reklama, czynsz, telefon itp.). 80% pożyczki gwarantuje KfW, a przedsiębiorca może ją otrzymać bez dostarczania dalszych zabezpieczeń (zwykle banki obsługujące przedsiębiorstwa nie wymagają dalszych zabezpieczeń).

Jest to idealna forma pomocy finansowej zarówno dla tych którzy chcą prowadzić działalność gospodarczą „w pełnym wymiarze godzin”, jak i tych którzy chcą to robić w ramach dodatkowej działalności.

Warunki:

- udział finansowania: do 100%;
- nie jest konieczne wnoszenie kapitału własnego;
- nie można łączyć z innymi programami;
- okres kredytowania: do 10 lat, z tego spłata kapitału może zostać odroczone do 2 lat;
- oprocentowanie stałe, obecnie ok. 8%;
- wniosek należy złożyć przed rozpoczęciem przedsięwzięcia.

Uwaga: jeżeli dwóch przedsiębiorców chce zaciągnąć kredyt, aby wspólnie założyć przedsiębiorstwo, każdy z nich może złożyć wniosek kredytowy.

Mikro 10

KfW Mittelstandsbank wprowadza wariant mikropożyczek pod nazwą „Mikro 10”- małe kredyty dla założycieli małych przedsiębiorstw

W 2006 r. KfW Mittelstandsbank kontynuuje program „Mikro10” w ramach, którego udziela pożyczek na kwoty 5.000-10.000 euro założycielom przedsiębiorstw i małym przedsiębiorstwom.

Przez rozszerzenie programu mikropożyczek o ten wariant, KfW ułatwia dostęp do małych pożyczek tej grupie celowej i sprawia, że segment kredytów dla małych przedsiębiorstw jest bardziej atrakcyjny dla banków obsługujących te przedsiębiorstwa.

KfW wprowadził wariant „Mikro 10” w marcu 2005 r. i od tego czasu program stał się jednym z podstawowych instrumentów wspierania przedsiębiorczości. KfW Mittelstandsbank zanotował duże zainteresowanie pożyczkami w ramach tego programu w ciągu ostatnich miesięcy. Program „Mikro 10” jest skonstruowany w ten sposób, że KfW przejmuje na siebie istotne ryzyko związane z udzieleniem pożyczki (podobnie zresztą, jak w przypadku innych mikropożyczek). KfW poręcza bankowi udzielającemu pożyczki 80% jej wartości, z tego część jest objęta gwarancjami w ramach Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego.

Postępowanie związane z udzieleniem pożyczki w ramach „Mikro 10” jest uproszczone dla banku udzielającego pożyczki. Jest to możliwe dzięki zaangażowaniu doradców specjalizujących się w zakładaniu przedsiębiorstw. Poza tym zaangażowanie doradców pozwala obniżyć koszty zbadania wniosku kredytowego, które byłyby nieproporcjonalnie wysokie ze względu na niewielką sumę kredytu.

Filary programu „Mikro 10”:

- grupa celowa założyciele i małe przedsiębiorstwa, które usamodzielnili się w ciągu ostatnich 3 lat;
- finansowanie do 100% wartości inwestycji i środków obrotowych;
- kwota pożyczki: 5.000-10.000 euro;
- oprocentowanie: efektywnie 8,93% p.a. (wg stanu na 28.12.2005 r.);
- okres: 2-5 lat;
- spłata rozpoczyna się po 6 miesiącach i odbywa się w półrocznych ratach, przy czym bank udzielający pożyczki może zaproponować elastyczne warunki spłaty.

Pomysł uruchomienia wariantu „Mikro 10” bazuje na doświadczeniach i wynikach inicjatywy podjętej przez KfW w 2004 r. Pomysłodawcami inicjatywy byli eksperci z instytucji kredytowych, związków kredytodawców, instytucji doradczych i wspierających przedsiębiorczość oraz ministerstw.

Celem inicjatywy była poprawa dostępności małych kredytów w Niemczech.

W ramach inicjatywy powstał „Przewodnik po programach współpracy regionalnej między instytucjami kredytowymi, doradczymi i wspierającymi przedsiębiorczość”. W przewodniku wymienia się szereg usług świadczonych przez doradców i instytucje wspierające przedsiębiorczość powiązanych z procesem kredytowania przedsiębiorstw. Dzięki współpracy między wymienionymi organizacjami możliwe jest znaczne obniżenie kosztów związanych z udzieleniem pożyczki przez banki obsługujące pożyczkobiorców.

Przykłady programów wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa - BERLIN

Zakładanie działalności gospodarczej Meistergründungspremie

Cel:

Ułatwienie zakładania działalności gospodarczej przez rzemieślników.

Dla kogo?

Rzemieślnicy z tytułem mistrzowskim, którzy w ciągu 3 lat od zdania egzaminu mistrzowskiego chcą rozpocząć samodzielną działalność gospodarczą.

W jakiej formie?

- Pomoc w formie dopłaty obwarowana warunkiem spłaty.
- Jednorazowa dopłata w wysokości do 10.230 euro.

Szczegółne uwarunkowania przyznania pomocy:

- W ciągu pierwszych 3 lat od założenia działalności konieczność zatrudnienia z obowiązkiem odprowadzania składek na ubezpieczenie socjalne przynajmniej jednej osoby przez okres co najmniej 12 miesięcy. Ewentualnie może to być tzw. Ausbildungsplatz.
- Założyciel(-ka) nie może otrzymywać dochodów z innego źródła, w szczególności nie może być zatrudniony(-a) w innym miejscu.

Jak uzyskać wsparcie ?

- Wniosek należy złożyć w izbie rzemieślniczej przed rozpoczęciem samodzielnej działalności . Izba sama przekazuje wniosek do zarządu/senatu (Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen).
- Program podlega regulacjom de minimus.
- Program można łączyć z innymi programami, np. ERP-Existenzgründung.

Gdzie?

Handelskammer Berlin
Blücherstraße 68, 10961 Berlin
Telefon (030) 2 59 03-4 71
Telefax (030) 2 59 03-4 68

Dodatkowe informacje:

Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen
Referat III D, 10820 Berlin
Telefon (030) 90 13-82 89/-83 81

Mikro pożyczki

Cel :

- Finansowanie inwestycji i środków obrotowych na tworzone/zakładane przedsiębiorstwo, finansowanie przejęć lub nabycia udziału w przedsiębiorstwie.
- Pomoc przysługuje również wtedy, gdy działalność gospodarcza ma być wykonywana jako poboczna praca zarobkowa.
- W ciągu 3 lat od założenia firmy ze środków mogą być finansowane dobra inwestycyjne i środki obrotowe.

Dla kogo?

Założyciele(-ki) przedsiębiorstw, małe przedsiębiorstwa rzemieślnicze oraz wykonujący wolne zawody w firmach do 10 zatrudnionych.

W jakiej formie?

- Pożyczka (wymagane zabezpieczenia).

KfW Mittelstandsbank poręcza 80% pożyczki.

Finansowanie do 100% łącznego zapotrzebowania na środki.

Maksimum 25.000 euro.

Jak uzyskać wsparcie?

Złożenie wniosku przed rozpoczęciem przedsięwzięcia.

Nie można łączyć z innymi produktami KfW Mittelstandsbank.

Gdzie?

Wniosek składa się w banku za pośrednictwem banku obsługującego przedsiębiorstwo do KfW Mittelstandsbank.

Dodatkowe informacje:

Centrum informacyjne

KfW Mittelstandsbank

Ludwig- Erhard- Platz 1-3, 53179 Bonn

Telefon (0 18 01)24 11 24 (bundesweit zum Ortstarif)

Telefax (02 28) 8 31-75 62

E-Mail infocenter@kfw.de

Internet www.kfw-mittelstandsbank.de

Centrum doradcze KfW w Berlinie:

Behrenstraße 31, 10117

Telefon (030)2 02 64-50 50

Telefax (030)2 02 64-54 45

Pieniądze na start (StartGeld)

Cel :

- Finansowanie inwestycji i środków obrotowych na tworzone/zakładane przedsiębiorstwo, finansowanie przejęć lub czynnego udziału w przedsiębiorstwie.
- Pomoc przysługuje również wtedy, gdy działalność gospodarcza ma być wykonywana jako poboczna praca zarobkowa.

Dla kogo?

Założyciele(-ki) przedsiębiorstw, małe przedsiębiorstwa rzemieślnicze (do 100 zatrudnionych) jak również wykonujący wolne zawody.

W jakiej formie?

- Pożyczka (wymagane zabezpieczenia).

KfW Mittelstandsbank poręcza 80% pożyczki.

Finansowanie do 100% łącznego zapotrzebowania na środki.

Łączne zapotrzebowanie na środki nie przekraczające 50.000 euro.

Jak i gdzie uzyskać wsparcie?

Patrz mikropożyczki.

Program wspierający finansowanie inwestycji i środki obrotowe

Wejście do spółki w formie udziału

(Beteiligungen der Mittelständischen Beteiligungsgesellschaft Berlin Brandenburg, MBG)

Cel :

Pomoc ma służyć stworzeniu warunków i zapewnieniu długotrwałego i konkurencyjnego funkcjonowania przedsiębiorstwa przez rozszerzenie bazy kapitałowej (w szczególności podwyższenie kapitału własnego przedsiębiorstwa).

Pomoc finansową można uzyskać na następujące przedsięwzięcia:

- współpraca,
- innowacje,
- rozpoczęcie działalności, rozszerzenie lub przestawienie profilu działalności i gruntownej racjonalizacji zakładów,
- zakładanie przedsiębiorstw,
- rozstrzyganie spraw spornych związanych z dziedziczeniem w przedsiębiorstwie (**Erbauseinandersetzungen**),
- wyłączenie wspólnika (-ów) ze spółki (w wyjątkowych przypadkach).

Dla kogo?

Założyciele przedsiębiorstw i istniejące przedsiębiorstwa rzemieślnicze z Berlina i Brandenburgii, których roczne przychody (łącznie ze spółkami zależnymi) nie przekraczają 500 mln euro, a zatrudnienie nie przekracza 250 pracowników.

W jakiej formie?

- Towarzystwo wchodzi do spółki jako wspólnik (również wspólnik „cichy”).
- Udział towarzystwa do wysokości maksymalnie 1 mln euro.
- Wynagrodzenie za udział wynosi 12%. Składa się na nie wynagrodzenie stałe i część zależna od wyniku przedsiębiorstwa.
- Przy składaniu wniosku należy wnieść opłatę w wysokości 1%. Przy wypłacie środków pobiera się kolejne 1% na konto funduszu gwarancyjnego (Haftungsfondbeitrag).

Jak uzyskać wsparcie?

- Do wniosku o przejęcie udziału w przedsiębiorstwie należy dołączyć plan inwestycyjny.
- Przedsięwzięcie nie może być zakończone.
- Udział towarzystwa w przedsiębiorstwie można łączyć z innymi formami pomocy.

Gdzie?

Mittelständische Beteiligungsgesellschaft Berlin-Brandenburg GmbH

Biuro w Berlinie

Schilstraße 9, 10785 Berlin

Telefon (030)31 10 04-0

Telefax (030) 3 10 04-55

E-Mail bln@mbg-bb.de

Internet www.mbg-bb.de

Poręczenia/ Gwarancje (Bürgschaften)**Cel :**

Zabezpieczenie kredytów, o ile kredytobiorca nie jest w stanie przedstawić wystarczających zabezpieczeń wymaganych przez bank.

Dla kogo?

- Małe i średnie przedsiębiorstwa rzemieślnicze z Berlina oraz wykonujący wolne zawody.
- Osoby, które chcą założyć przedsiębiorstwo w Berlinie lub wykonywać tu wolny zawód.

- Osoby, które wniosły do przedsiębiorstwa **udział w formie kredytu** i chcą obecnie lub w przyszłości objąć w przedsiębiorstwie stanowisko kierownicze (przejęcie przedsiębiorstwa/MBO).
- Duże przedsiębiorstwa.

W jakiej formie?

Gwarancje spłaty kredytu wobec banku obsługującego firmę.

Gwarancje:

- do 1 mln euro z BBB Bürgschaftsbank zu Berlin Brandenburg GmbH do 80% kwoty niespłaconego kredytu;
- bez ograniczenia przez Bund/Land Berlin poprzez PWC Deutsche Revision AG, Düsseldorf/Berlin na maksymalnie 80% niespłaconej kwoty (o ile spłata nie była zabezpieczona innymi gwarancjami).

Jak uzyskać wsparcie ?

Wniosek składa się za pośrednictwem banku obsługującego przedsiębiorstwo.

Do wniosku należy dołączyć wszystkie istotne dokumenty dot. planu przedsięwzięcia, informacje o wspólnikach i kierownictwie oraz propozycje zabezpieczeń.

Wniosek należy złożyć przed rozpoczęciem przedsięwzięcia.

Wynagrodzenie za rozpatrzenie wniosku jest naliczane na warunkach ustalanych przez poszczególne instytucje finansowe.

Gdzie?

BBB Bürgschaftsbank zu Berlin-Brandenburg GmbH
 Schillstraße 9, 10785 Berlin
 Telefon (030) 31 10 04-0
 Telefax (030) 31 10 04-55
 E-Mail info@burgerschaftsbank-berlin.de
 Internet www.burgerschaftsbank-berlin.de

PwC Deutsche Revision AG
 Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
 Lise -Meitner- Straße 1, 10589 Berlin, oder
 Postfach 12 08 08, 10598 Berlin
 Telefon (030) 26 36-12 23
 Telefax (030) 26 36-12 73

Adres dla odwiedzających
 Postdamer Platz 11, 10785 Berlin
 WP StB Holger Jandke
 E-Mail darius.kowalczyk@de.pwc.com
holger.jandke@de.pwc.com
 Internet www.pwcglobal.com/de

Odpowiedzi na pytania dot. gwarancji udziela również
Senatverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen
Martin- Luther- Straße 105, 10825 Berlin
Herr Dr. Michael Knieß
Telefon (030) 90 13-83 67

***Zadanie wspólnotowe „Poprawa regionalnej struktury
gospodarki”- Wspieranie inwestycji rzemieślniczych w
Berlinie (GA- Gemeinschaftsaufgabe)***

Cel :

- Stworzenie i utrzymanie miejsc pracy we wszystkich rejonach Berlina przez wspieranie inwestycji w rzemiośle.
- Land Berlin wspiera przede wszystkim inwestycje małych i średnich przedsiębiorstw.
- Inne inwestycje mogą uzyskać wsparcie, jeśli mają szczególne znaczenie dla rynku pracy lub poprawy struktury gospodarki Berlina.

Dla kogo?

Przedsiębiorstwa rzemieślnicze, których działalność wykracza poza rynek regionalny, o ile nie kwalifikują się do uzyskania pomocy w ramach danej branży/gałęzi gospodarki.

W jakiej formie?

- Dopłaty do inwestycji.
- Nabycie lub wytworzenie środków trwałych na potrzeby inwestycji (za wyjątkiem samochodów, samolotów, pojazdów szynowych, statków oraz ich wymiany). Dofinansowaniu podlega także nabycie dóbr niematerialnych.

Wsparcie można uzyskać na następujące przedsięwzięcia:

- tworzenie zakładów produkcyjnych
- rozbudowa zakładów produkcyjnych
- przestawienie produkcji, gruntowna racjonalizacja/ modernizacja zakładów produkcyjnych,
- nabycie zamkniętych zakładów, zamknięcie zagrożonych, o ile odbywa się to na warunkach rynkowych.

Pozostałe warunki uzyskania dofinansowania:

- wartość inwestycji min. 10.000 euro i
- wartość inwestycji przekracza co najmniej o połowę amortyzację (tu: średnia z poprzednich 3 lat w odniesieniu do jednego roku) albo
- liczba stałych miejsc pracy w zakładzie wnioskującym o dofinansowanie zostanie zwiększona o co najmniej 15% (przy czym każde nowe Ausbildungsplatz jest liczone jako 2 stałe miejsca pracy).

- Możliwe jest uzyskanie dopłaty do poniesionych kosztów inwestycji do 10% ich wartości (podstawowe wsparcie).
- Wyższe dofinansowanie (w wysokości do 20% wartości inwestycji) można uzyskać, jeżeli inwestycja ma szczególne znaczenie dla poprawy struktury gospodarki (maksymalne wsparcie).
- Przy dofinansowaniu przedsięwzięć realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa stawki należy powiększyć o 10 punktów procentowych.
- Dodatkowe dofinansowanie w wysokości 5.000 euro można uzyskać na nowe, stałe miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych kobiet (przy czym nie można przekroczyć stawki maksymalnego wsparcia).
- Plan ramowy tego programu został szczegółowo przedstawiony w Bundesanzeiger z 20 stycznia 2005 r. („Regelungen über Voraussetzungen, Art und Intensität der Förderung“).

Jak uzyskać wsparcie?

- Wniosek składa się do Investitionsbank Berlin.
- Podanie do IBB należy złożyć przed rozpoczęciem inwestycji. Nie można uzyskać dofinansowania na inwestycje rozpoczęte przed dopełnieniem formalności, dlatego sugeruje się nawiązać kontakt z Investitionsbank Berlin odpowiednio wcześniej.
- Ubiegający się o dofinansowanie nie mają roszczeń prawnych odnośnie dofinansowania z banku. To samo dotyczy jego wysokości.

Gdzie?

Investitionsbank Berlin
 Kundenberatung Wirtschaftsförderung
 Bundesallee 210, 10719 Berlin
 Telefon (030) 21 25-47 47
 Telefax (030) 21 25-33 22
 E-Mail kundenberatung.wirtschaft@investitionsbank.de
 Internet www.ibb.de

Ten program szczególnie nadaje się dla zakładających nowe przedsiębiorstwa i młodych przedsiębiorców. Program jest współfinansowany ze środków UE (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

Program finansowania eksportu (KfW/ EPR- Exportfinanzierungsprogramm)

Cel :

Finansowanie eksportu dóbr inwestycyjnych do krajów rozwijających się.

Dla kogo?

Dla zamawiających albo banków w kraju zamawiającym (kredyt międzybankowy).

W jakiej formie?

- Kredyt do 25 mln euro= 85% wartości zamówienia.
- 25-50 mln euro= 85% z 25 mln euro= 21,25 mln euro
- Ponad 50 mln euro= 85% z 50% wartości zamówienia , z reguły maksymalnie 85 mln euro.

Jak uzyskać wsparcie?

Warunkiem jest uzyskanie ubezpieczenia (tzw. Hermes-Deckung) dla kredytów co najmniej 4-letnich. Spłata następuje w półrocznych ratach. Pierwszą ratę należy spłacić po 6 miesiącach od uzyskania kredytu. Dodatkowo KfW ustala ostateczny termin rozpoczęcia spłaty w zależności od wyznaczonego, tzw. Starting Point.

Gdzie?

Wnioski składa się bezpośrednio w
KfW IPEX-Berlin
Palmengartenstraße 5-9, 60325 Frankfurt m Main

Centrum informacyjne KfW- Mittelstandsbank
Ludwig- Erhard-Platz 1-3, 53179 Bonn
Telefon (030) 2 02 64-50 50
Telefax (030) 2 02 64-54 45

Fundusze dla małych i średnich przedsiębiorstw (KMU- Fonds)

Cel :

Długoterminowe finansowanie inwestycji i związanych z nimi środków obrotowych oraz finansowanie średnich przedsiębiorstw rzemieślniczych kredytami do 25.000 euro .

Pożyczki na wzrost do 500.000 euro. Pożyczki mają charakter konsorcjalny (są współfinansowane przez bank obsługujący przedsiębiorstwo).

Dla kogo?

Do wnioskowania o ten rodzaj dofinansowania uprawnione są przedsiębiorstwa rzemieślnicze z siedzibą w Berlinie, założone nie później niż 3 lata przed złożeniem wniosku. Finansowane przedsięwzięcie musi być umiejscowione w Berlinie.

Warunkiem przyznania pożyczki jest przedstawienie solidnego planu działalności (**Unternehmenskonzept**) . W planie należy podkreślić, że jego wykonanie przyczyni się do poprawy konkurencyjności przedsiębiorstwa i zagwarantuje spłatę odsetek i oprocentowania oraz zaproponować zabezpieczenia powierzonych środków. Ważne też, aby wnioskodawca udowodnił, że posiada odpowiednią wiedzę i umiejętności (ang. *know-how*) do zrealizowania planu działalności. W tej kwestii można też skorzystać z doradztwa innego przedsiębiorstwa (ang. *coaching*).

- Wnioskodawca nie ma roszczeń prawnych na uzyskanie dofinansowania.
- Pożyczkę należy odpowiednio zabezpieczyć w porozumieniu z bankiem obsługującym przedsiębiorstwo. Tylko przy kredytach do 25.000 euro można zrezygnować z zabezpieczeń.
- W spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością wspólników, oczekuje się, z racji tego, iż wywierają oni duży wpływ na przedsiębiorstwo, udzielenia odpowiedniego poręczenia. W szczególności poręczenia/gwarancji wymaga się od komandytariuszy w spółkach komandytowych.

W jakiej formie?

- Współfinansowanie inwestycji w środki trwałe (w szczególności inwestycje, które wymagają długotrwałego zatrudnienia pracowników takie jak przejęcia przedsiębiorstw, rozpoczynanie działalności gospodarczej w nowym miejscu, przeniesienia lub rozbudowa , racjonalizacja, reinwestycje).
- Z programu wykluczone są konwersja długu, finansowanie inwestycji już rozpoczętych lub zakończonych.

Jak uzyskać wsparcie?

- Przyznanie pożyczki na wzrost w wysokości powyżej 25.000 euro odbywa się na podstawie umowy cywilno-prawnej. Pożyczka ma charakter konsorcjalny (partnerem jest bank obsługujący przedsiębiorstwo. W przypadku kredytów do 25.000 euro kredytu udziela bezpośrednio Investitionsbank Berlin z funduszu środków dla małych i średnich przedsiębiorstw.
- Pożyczki do 500.000 euro (w wyjątkowych przypadkach do 1 mln euro) łącznie z finansowaniem banku przedsiębiorstwa w co najmniej równej wysokości, w przypadku kredytów konsorcjalnych.
- Finansowanie na okres do 10 lat (przy kredytach do 25.000 euro- do 6 lat).
- Oprocentowanie na warunkach rynkowych uzgadniane z bankiem obsługującym przedsiębiorstwo.
- Od niewykorzystanych kwot kredytu naliczane będą odsetki w wysokości 0,25% za każdy rozpoczęty miesiąc od momentu postawienia kredytu do dyspozycji wnioskodawcy (nie dotyczy kredytów do 25.000 euro).

Gdzie?

Investitionsbank Berlin
 Kundenberatung Wirtschaftsförderung
 Bundesallee 210, 10719
 Telefon (030) 21 25- 47 47
 Telefax (030) 21 25-33 22
 E-Mail kundenberatung.wirtschaft@investitionsbank.de
 Internet www.ibb.de

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone na podstawie informacji pisemnych i ustnych uzyskanych z: KfW Mittelstandsbank, IBB Investitionsbank Berlin, Volksbank Berlin.